

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 3

19. siječnja 2017.

cijena 200 Ft

„Narodnosno odličje” dr. Eriki Rac

Foto: KRISTINA GOHER

25. godišnjica priznanja Republike Hrvatske
4. – 5. stranica

„Tajne”, fotoalbum Lajoša Brigovića
9. stranica

20. obljetnica Hrvatske izvorne folklorne skupine
10. stranica

Komentar

Vrime euforije

Kad se obrnemo u novo ljeto, u Gradišću veljek moramo računati na vrime euforije, tj. na sezonu Hrvatskih balov, a i na kazališno razdoblje u naši seli, zahvaljujući našim vridnim amaterom u Petrovom Selu i Hrvatskom Židanu. Uza to svenek je i radosne vesti s nekimi novi izdanji, dodatnimi priredbami. Tajedan dan je minuo od Spomendana slikara Lajoša Brigovića ki je pred dvimi ljeti naglo preminuo u Hrvatskom Židanu, a ta zgubitak još vik nismo mogli obraditi. Posebna nam je bila čast da za trimi izložbami u Hrvatskoj, na jubilej njeve smrti, mogli smo predstaviti njev fotoalbum s kojim bi namjeravali Brigovićevu lipotu na platnu dostaviti u papirnatom formatu u svaku gradišćansku hižu. A dotično selo u nastavku spašavanja Brigovićeve vridnosti ove nedilje će proslaviti još jedno izdanje s knjigom i cedejkom djelomično i njevoga jerbinstva s kinči lokalne zbirke na materinskom jeziku. Prošloga vikenda ki je htio, jur je mogao uživati na posebnoj fešti u gradu Bika, a i u Koljnofu. Na ovom mjestu pred četrdesetimi ljeti je prvi put priredjen Hrvatski bal u Ungerovoj krčmi. Ljudi su krez toliko ljet zavolili ovu zabavu i pravoda je navada postala jedna od važnih manifestacij u svakom ljetnom programu Koljnofskoga hrvatskoga društva. Da je kazališna sezona započeta, to su nam dokazali glumci pinkovačke Kazališne grupe „Dugava“ s trourom sjajnom predstavom u Petrovom Selu prošle nedilje s izuzetno aktualnom tematikom migrantske krize, rasizma, oduravanja, sumlje, othitanja stranjskih ljudi i narodov. Pinkovčani rado čekaju pozive i iz gradišćanskih sel s ugarske strane, a mi gledatelji mislimo, ako se nudi prilika, valja to i uloviti. Kako smo izvidili, nije sigurno da će Petroviščani moći pripravit lanjsku komediju i za sadašnju sezonu, ali Židanci su jur odlučni da presenetu ljubitelje teatra s novim igrokazom i ovo dotično ljeto. I onda smo opet kod balske linije, Gradišćanske Hrvate čeka još Hrvatski bal u Kisegu, Kemlji, Horpaču (na poziv Undancev), Sambotelu, iako ljetos jedan fašenjski petak je rezerviran za najveću zabavu Gradišća, ali ovde je još karneval u Koljnofu, Bal „Zaklade za Petrovo Selo“, Maskenbal u Bizonji, i pravoda i ovput se gane gradišćansko izaslanstvo na Riječki karneval. Tako da nigdor se tužiti ne more, ima vrimenta, mjesta i ufajmo se i namjere kot i želje da u cjelini se ishasnuje fašenjsko vrime, u kom nas, bar tako vjerujemo, neće pogoditi manjak dobre i vesele volje.

Tiho

Glasnikov tjedan

Prije 25 godina u siječnju hrvatska je država doživjela svoje međunarodno priznanje. Dana 15. siječnja 1992. godine. Mađarska je država bila među prvima koja je priznala međunarodno pravni položaja Republike Hrvatske.

Dana 15. siječnja 1992. godine sve zemlje članice tadašnje Europske zajednice (EZ) priznale su Republiku Hrvatsku kao suverenu i samostalnu državu, i to: Austrija, Belgija, Danska, Francuska, Grčka, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Njemačka, Portugal, Španjolska i Velika Britanija. Ovim državama toga dana istom odlukom pridružile su se Bugarska, Kanada, Mađarska, Malta, Poljska i Švicarska.

Prve zemlje koje su od 26. lipnja do 14. prosinca 1991. priznale Republiku Hrvatsku kao samostalnu i suverenu državu bile su one koje i same tada nisu bile međunarodno priznate – Slovenija, Litva, Ukrajina i Letonija. Prva međunarodno priznata država koja je priznala Hrvatsku bio je Island koji je ovu odluku donio 19. prosinca 1991., kada i Njemačka, ali je odluka Njemačke stupila na snagu 15. siječnja – danom priznanja i ostalih članica EZ-a. Međunarodno priznanje Hrvatske i

nice objavila je Esto-1991., Sveta Stolica San Marino 14. siječmalja Europske zavatske objavile su, države: Argentina veljače, Ruska Feder-15. ožujka, Japan 17. nja, Kina 27. travnja, donezija 16. svibnja

Međunarodno privatske uslijedilo je ka: referendumske i samostalnosti Re-19. svibnja 1991. koja je u Saboru Republike Hrvatske pretočena u samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske te u Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske od 25. lipnja 1991., Sporazuma saborskih stranaka o Vladi demokratskog jedinstva od 2. kolovoza 1991., Odluke o raskidanju državnopravnih veza Republike Hrvatske sa SFRJ, Zaključaka o agresiji na Republiku Hrvatsku od 8. listopada 1991. te donošenja Ustava Republike Hrvatske od 22. prosinca 1991.

Od međunarodnoga priznanja do danas Republika Hrvatska održava diplomatske odnose s većinom međunarodno priznatih zemalja svijeta. Otada do danas Hrvatska je postala aktivnom članicom mnogih europskih i svjetskih tijela, međunarodnih tjekova i inicijativa. U članstvo Vijeća Europe primljena je 6. studenoga 1996., članicom NATO-saveza postala je 1. travnja 2009., a 28. članicom Europske unije postala je 1. srpnja 2013. godine.

Kruna međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske bio je njezin primitak u Ujedinjene narode 22. svibnja 1992. godine.

Branka Pavić Blažetin

Prije 25 godina u siječnju hrvatska je država doživjela svoje međunarodno priznanje. Dana 15. siječnja 1992. godine. Mađarska je država bila među prvima koja je priznala međunarodno pravni položaja Republike Hrvatske.

BUDIMPEŠTA

Svečanost predaje maturalnih vrpki u budimpeštanskoj Hrvatskoj gimnaziji priredit će se u petak, 27. siječnja 2017., s početkom u 17 sati, u školskome predvorju. Maturalnu će vrpcu primiti: Mia Barbir, Vivien Berényi, Franjo Füzesi, Norbert Gohér, Karla Ivančev, Andrej Kiš, Antonio Kiš, Tímea Kohári, Erik Kónya, Szinetta Schmidt, Pham Hoang Giang, Endit Temaj, David Tomljenović, Kíra Zsíros-Szabó te razrednik Ladislav Gršić.

Dodijeljeno „Narodnosno odličje“

„Narodnosti obogaćuju jedni druge i Mađarsku“

U Dvorani jug Peštanskog Vigadóa 19. prosinca 2016. godine dodijeljeno je „Narodnosno odličje“, koje je ovoga puta, na prijedlog premijera Mađarske Viktora Orbána, dobilo deset pojedinaca i tri organizacije. Iz redova Hrvata, prijedlogom Hrvatske državne samouprave, nagrada je uručena dr. Eriki Rac. Prilikom svečane urudžbe, ministar ljudskih resursa Zoltán Balog reče kako vjeruju da narodnosti obogaćuju jedni druge i Mađarsku.

U pretprazničkom ozračju dočekala je publiku Dvorana jug Peštanskog Vigadóa na svečanoj urudžbi ovogodišnjih narodnosnih odličja. Priredbi su pribivali predstavnici pojedinih diplomatskih misija u Mađarskoj, parlamentarni glasnogovornici pojedinih manjina, predsjednici državnih narodnosnih samouprava i članovi obitelji nagrađenih, među inima prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Maja Rosenzweig Bajić, glasnogovornik Hrvata u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan. Svečanu su urudžbu s predstavljanjem svoga kulturno-folklornoga svijeta obogatili: bugarski Kulturni ansambl Jantra i sastav Pravo, romska Umjetnička skupina Romano glaslo, a iz redova njemačke zajednice Szandra Holczinger i Marianna Molnár.

Na svečanosti prigodnim se govorom nazočnima obratio ministar ljudskih resursa Zoltán Balog, koji reče da „usprkos vjetru globalizacije“, koji ne podržava da čovjek njeguje ono što je njegovo, Mađari žele živjeti u duhu poruka i nasljedstva sv. Stjepana. Naglasio je da je mađarsko društvo tradicijski multikulturalno. Takva je država u kojoj su narodnosti zadovoljne, u brojčanome rastu, i jačaju se. Istodobno je naglasio da snažna Mađarska i ne znači to „da se rastapamo u kulturi jedni drugoga“. Po njegovim riječima vlada je ponosna na ono blago što su urođene narodnosti ostvarile u Karpatskome bazenu. To nije puka vrijednost, nego sastavnica jednoga čvrstoga temelja. Istaknuo je da se ostvario stari san, narodnosti su zastupljene u Mađarskome parlamentu. Znatno se povećao broj narodnosnih općeprosvjernih i kulturnih ustanova, i prema podacima popisa pučanstva povećao se broj onih osoba koje su se izjasnile pripadnikom narodnosti. To je rezultat tomu, istaknuo je ministar, da vlada ne samo prihvaća nego i podupire dvojnu samobitnost. Ministar Balog reče kako bi željeli da razvijena narodnosna kultura pridobije intelektualce i iz matične domovine u Mađarsku, i time neka postane jedna toliko snažna srednjoeuropska regija čiji glas dopire ne samo do Bruxellesa nego i dalje, do globalnih donositelja odluka. Nazočnima se obratio i državni tajnik za vjerske, narodnosne, društvene i civilne veze pri Ministarstvu ljudskih resursa Miklós Soltész, koji među inima reče da su 2016. godine narodnosti organizirale umalo tristo kampova u svojoj matičnoj domovini i u Mađarskoj. Dodao je da postoje i takve priredbe za koje nisu potrebna financijska sredstva, poput Dana mađarsko-bugarskoga prijateljstva, kojim su dva naroda otkrili svoje zajedničke korijene, razvijajući time i dosadašnje dobre odnose. Po njegovim riječima narodna i narodnosna politika Mađarske postale su jedno.

Ministar ljudskih resursa Zoltán Balog u društvu državnoga tajnika Miklósa Soltésza uručio je Narodnosna odličja, spomene i plakete. Nagrada se dodjeljuje pojedincima, organizacija-

Dr. Erika Rac s Narodnosnim odličjem

ma, narodnosnim samoupravama koje su obavile uzoran posao na korist narodnosti u Mađarskoj na polju javnoga života, obrazovanja, kulture, vjerskog života, znanosti, na polju informiranja te gospodarskog samoorganiziranja. Godine 2016. to je dobilo deset pojedinaca i tri organizacije, a iz redova Hrvata u Mađarskoj dr. Erika Rac. Kako se u obrazloženju navodi, ona je četiri desetljeća bila nastavnica keresturske osnovne škole, te 11 godina i njezina ravnateljica. U svome pedagoškom radu zalagala se za upoznavanje te predaju narodne kulture i običaja. U svom istraživačkom radu odano istražuje kajkavsko narječje, uređuje mađarsko-kajkavski rječnik te na konferencijama predstavlja rezultate svoje istraživačke djelatnosti. Čestitamo dr. Eriki Rac, nositeljici Narodnosnog odličja, te joj želimo mnogo uspjeha i osobnoga zadovoljstva u životu!

Kristina Goher

Uvijek i sve za Hrvatsku

Republika Hrvatska obilježila 25. obljetnicu međunarodnog priznanja

ZAGREB, 15. siječnja 2017.
(Hina) – Dana 15. siječnja prije 25 godina hrvatsku su neovisnost zajedno priznale tadašnje članice Europske unije (EU), a Njemačka, koja je uz Vatikan odigrala ključnu ulogu u tom procesu, taj je dan uspostavila i diplomatske odnose s Republikom Hrvatskom. Hrvatska je 22. svibnja 1992. postala i članicom Ujedinjenih naroda, a 1. srpnja 2013. i 28. članicom EU-a.

Toga 15. siječnja 1992., kada je Hrvatska postala međunarodno priznata država, Domovinski je rat bio u jeku, a gotovo trećina zemlje bila je pod okupacijom tadašnje Jugoslavenske narodne armije (JNA) i srpskih paravojnih postrojba. Na svoje tada priznate granice Hrvatska je izišla tek po završetku mirne reintegracije istočne Slavonije i Podunavlja, odnosno nakon šest godina.

Te večeri prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman u emotivnom je obraćanju naciji poručio: „Današnji dan – 15. siječnja 1992. – bit će zlatnim slovima uklesan u cijelu 14-stoljetnu povijest hrvatskog naroda na ovome prostoru, za nas svetom tlu, između Mure, Drave, Dunava i Jadrana.“ Svojim je suradnicima rekao: „Stvorili smo međunarodno priznatu Hrvatsku. Slavimo noćas, a onda zasučimo rukave na izgradnji nove demokratske države.“

Nakon ispunjavanja do tada najtežih kriterija i nikad dužih pregovora, od čijih je otvaranja prošlo 2827 dana uspona i padova, blokada i njihovih uklanjanja, čestih frustracija i nešto rjeđih trenutaka zadovoljstva, Republika Hrvatska u prvoj je minuti 1. srpnja 2013. ispunila svoju višedesetljetnu težnju i realizirala glavni strateški cilj – postala je 28. članicom Europske unije.

ZAGREB, 15. siječnja 2017. (Hina) – Hrvatska je slobodna zemlja, koja je ostvarila sve svoje nacionalne zadaće, a odgovornost je na novim generacijama da unapređuju društvo, izjavio je predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković.

„Odgovornost je na novim generacijama, svakoj novoj hrvatskoj vladi, svakom novom sazivu Hrvatskog sabora da unapređuje društvo, gradi sustav političke stabilnosti, pravne sigurnosti i gospodarskog rasta i, ono što je jako važno, društvene solidarnosti i pravednosti.“

Dr. Franjo Tuđman, kazao je Plenković, „tisućljetni san hrvatskog naroda ostvario je neovisnošću i međunarodnim priznanjem i mislim da bi bio zadovoljan da je Hrvatska, koja je njegovim političkim angažmanom, državničkom mudrošću i vizionarskom politikom dobila i svoju međunarodnu afirmaciju, danas ostvarila i one druge strateške zadaće koje je u svom govoru 1990. godine u Hrvatskom saboru istaknuo kao prioritet.“

U povodu 25. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske predsjednik vlade Andrej Plenković položio je vijence na Oltar domovine na Medvedgradu, ispred spomenika Glas hrvatske žrtve – Zid boli, Središnjeg križa u Aleji

Polaganje vijenaca prigodom 25. obljetnice međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske. Zid boli

Na Trgu bana Jelačića održan je svečani koncert „Moja domovina“ pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske i Grada Zagreba, a pribivali su mu predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Božo Petrov, predsjednik vlade Andrej Plenković i drugi uzvanici.

poginulih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i na grobu prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana na Mirogoju te na zajedničkoj grobnici neidentificiranih žrtava iz Domovinskog rata na Krematoriju.

Tom je prigodom predsjednik vlade Plenković istaknuo kako mu je velika čast položiti vijenac u spomen na sve koji su dali život za slobodu, neovisnost i međunarodno priznanje Hrvatske. „Zahvaljujem vizionarskoj i državničkoj politici prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana koji je u izrazito nepovoljnim i kompliciranim međunarodnim okolnostima iznašao, sa svojim suradnicima, prije više od 25 godina pravi način da dođemo do međunarodnog priznanja tadašnjih zemalja članica Europske zajednice.“

„Sretni smo da smo pripadnici one generacije hrvatskog naroda koji uživaju u

slobodi, samostalnosti i neovisnosti. Prisjećamo se trenutka kada je tadašnjih 12 članica Europske zajednice, zajedničkom odlukom, priznalo Hrvatsku i upravo podatak da zbog toga obilježavamo ovaj dan, govori o tome koliko je Hrvatska težila europskim vrijednostima slobode, demokracije, ljudskih prava, vladavine prava, svemu onome što smo u dva i pol desetljeća nakon toga, transformacijama našeg pravnog sustava, političkog sustava uspjeli ostvariti i članstvom u Europskoj uniji i Sjevernoatlantskom savezu“, rekao je predsjednik Plenković i još jednom zahvalio svima koji su dali svoj život za Hrvatsku, navodi se u priopćenju.

ZAGREB – Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović uputila je svima čestitku u povodu 25. obljetnice međunarodnog priznanja Hrvatske te zahvalila svima koji su se za to izborili.

„Svim građanima i građankama, svim Hrvatima i Hrvatima čestitam 25. obljetnicu međunarodnog priznanja Republike Hrvatske. Nisu to bila laka vremena, izboriti se ne samo za međunarodno priznanje već općenito pravo na postojanje kao država, kao nacija,“ izjavila je Predsjednica.

„Ovom prigodom prisjećamo se i zahvaljujemo prije svega prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu, svim njegovim suradnicima, vladi nacionalnog jedinstva, ali i svima koji su se na bojištu borili za Hrvatsku. Svim braniteljima i svima onima koji su bili na drugoj hrvatskoj bojišnici, a to su bili hrvatski diplomati, koji su se svojim neumornim radom izborili za međunarodno priznanje, koje je Hrvatsku zauvijek postavilo na zemljovid svijeta kao suvremenu demokratsku državu“, kazala je Grabar-Kitarović.

Foto i tekst: HINA

Pokrenute izmjene delegiranja u školska vijeća

Pravobranitelj temeljnih prava László Székely i njegova zamjenica pravobraniteljica narodnosnih prava Erzsébet Sándor Szalay predlažu izmjenu pravnih propisa kako bi i narodnosne samouprave mogle delegirati člana u školska vijeća.

Naime, predsjednik sektorske Njemačke narodnosne samouprave obratio se pravobraniteljici narodnosnih prava s pritužbom kako je manjkavo i proturječno pravno reguliranje toga kako se može delegirati u školska vijeća. Napisavši u svom podnesku kako je školsko vijeće – do sada s minimalnim brojem članova – sektorske osnovne škole (Valéria Dienes Grundschule) koja djeluje u održavanju KLIKA, na svojoj posljednjoj sjednici potaklo proširenje broja članova. Voditelj ustanove zamolio je održavatelja, povijesne crkve, nadalje sektorsku Njemačku narodnosnu samoupravu da delegiraju po jednog člana u školsko vijeće s novim sastavom. Predsjednik Njemačke narodnosne samouprave u svezi s narečenim obratio se pravobraniteljici narodnosnih prava te naznačio teškoće oko pravne (zakonske) regulacije. Naime, trenutno narodnosna samouprava ima pravo potaknuti osnivanje školskog vijeća, ali nema ovlasti da i delegira člana vijeća – to može samo onda ako mu to omogući školsko vijeće koje već djeluje. Pod sumnjom u pravnu sigurnost i krnjenja narodnosnih prava, pravobraniteljica narodnosnih prava Erzsébet Sándor Szalay pokrenula je

istragu koja je ustanovila da nisu u suglasnosti zakon o javnom odgoju i ministarska uredba koja regulira način delegiranja.

U odgovoru na potragu, državni tajnik odgovoran za javno obrazovanje suglasio se s time da su uredbe proturječne, manjkave, stoga Ministarstvo ne vidi načelne prepreke da se izmjenom pravnih regulativa omogući sudjelovanje narodnosnih samouprava u radu školskih vijeća. Ako u naselju ne djeluje narodnosna samouprava, to bi bilo omogućeno civilnoj udruzi, dodao je državni tajnik, te se primio da će pripremiti prijedlog izmjene. Uzevši k znanju poticaj izmjene, smatra važnim da se tijekom pripreme prijedloga upriliči dogovaranje usuglašavanje s parlamentarnim glasnogovornicima narodnosti u Mađarskoj i s predsjednicima državnih narodnosnih samouprava. Kako je uz ostalo naglasio, treba razjasniti i to kod kojih bi odgojno-obrazovnih ustanova bilo svrsishodno osigurati pravo delegiranja narodnosnih samouprava, u njihovu nedostatku pak mjesnih narodnosnih civilnih udruga. Za unapređenje toga u zajedničkom izvješću zamolili su parlamentarni Odbor za narodnosti, te podobore za javni odgoj i kulturu, kako bi predstavnici delegirani od strane parlamentarnih glasnogovornika i državnih narodnosnih samouprava, odnosno stručnjaci, uz posredovanje Ministarstva ljudskih resursa pregledali nedostatke pravne regulacije te podnijeli stručno mišljenje i prijedlog. MCC

Sedamdeseta obljetnica utemeljenja čavoljske „Bunjevačke škole“

Prije 70. godina utemeljena je čavoljska „Bunjevačka škola“. Sjetila se toga prigodnim programom čavoljska Hrvatska samouprava. Samostalna Južnoslavenska škola otpočela je rad 28. studenoga 1946. godine s trideset jednim upisanim učenikom. Između 1946. i 1958. g. školu je pohađalo 60 učenika. Godine 1958. škola je ukinuta.

Mjesna Hrvatska samouprava pozvala nas je na svečanost povodom obilježavanja 70. obljetnice čavoljske „Bunjevačke škole“ koja je održana 26. studenog 2016. godine u općinskoj knjižnici.

Goste je pozdravio Stipan Mandić, predsjednik čavoljske Hrvatske samouprave, među njima posebno Josu Ostrogonca, predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj, Maricu Pejić Simon, bivšu učiteljicu, dr. Mišu Mandića, bivšeg ravnatelja, gđu Vancsuru, voditeljicu mjesne osnovne škole, i bivše učenice, učenike naše stare „Bunjevačke škole“. Dr. Mišo Mandić, bivši ravnatelj „Južnoslavenske škole“, pozdravio je okupljene i u nekoliko riječi dao povijesni pregled, s osnovnim podatcima nekadašnje škole: – Samostalna Južnoslavenska škola otpočela je rad 28. studenoga 1946. godine s trideset jednim upisanim učenikom. Tadašnji su učitelji bili Marija Barnhardt-Flock, Danica Dačin-Kovač, pomoćni učitelji Mina Novkov, Marko Zegnal, voditelj škole 1949. – 1955. Mišo Mandić, 1953. – 1955. Marta Jakšić-Andras, 1955. – 1958. Marica Pejić-Simon, učiteljica. Godine 1947. u školi se osnovala pionirska četa „Ivo Lola Ribar“. Između 1946. i 1958. g. školu je pohađalo 60 učenika od kojih, nažalost, 27 već nije s nama. Uz mnoge poteškoće, „tušta lipe“ i korisne dane smo proveli zajedno u pravom prijateljstvu. O tome svjedoče bilješke s naslovom „Proslavljena 70. obljetnica utemeljenja hrvatskoga školstva“ koja sadrži vrijednih dokumenata na 170 stranica, brojne fotografije iz školskog života, memoare, sjećanja nekadašnjih učenika, statistike itd. – ukratko daje sažetak povijesti od 70 godina. Savjetujem da bi takav spomenik trebali i drugi napraviti, da se sačuva za potomstvo, kako reče M. M. Baseskija: „Jer što je zapisano, ostaje, a što se pamti iščezne.“

Nazočne je pozdravio i Josu Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj: Volim doći u vaše selo, osjećam se kao kod kuće, tu mi je obitelj, i drugovi. Imam jako počašćen zadatak! S velikim poštovanjem predajem ovu Dijamantnu diplomu Mariji Pejić-Simon u znak priznanja za dugogodišnji rad. Ona je u našoj budimpeštanskoj Hrvatsko-srpskoj gimnaziji maturirala 1955. godine kao učiteljica hrvatsko-srpskoga jezika. Naučila je mnogo djece na književni jezik. Marica je u čavoljskoj Bunjevač-

koj školi počela raditi 1955., kasnije u čavoljskoj školi i tu ostala sve do mirovine kao učiteljica, i učiteljica hrvatskoga jezika. Hvala za Tvoj rad, želim Ti dobro zdravlje i sve najbolje.

Voditeljica škole gđa Vancsura uz ostalo reče: Uime čavoljske škole pozdravljam Maricu Pejić-Simon, jednako kao i nove umirovljenike, učiteljice Ružu Hódos Kormányos i gđu Kancsár kojima skromnim darovima i cvijećem zahvaljujem na dugogodišnjem radu.

U nastavku svečanosti naša mjesna Hrvatska samouprava gostila nas je pogačicama, sendvičima i sokovima... Hvala našim domaćinima na gostoprimstvu!

Dijamantnu diplomu dobila je Marija Pejić-Simon u znak priznanja za dugogodišnji rad.

Slijedili su prijateljski razgovori, sjećanja koja ćemo zapisati jer je važno znati što se dogodilo ovih 70 godina, i da za sljedeći sastanak te uspomene ostanu zapamćene... Možemo zajedno nastaviti pisati povijest koju je napisao dr. Mišo Mandić. Hvala Vam dragi direktore, pišite i čuvajte dalje naše bunjevačke običaje!

Kako se sjećamo mi učenici na nekadašnju Bunjevačku školu? Mislim da te školske godine nitko ne može zaboraviti, prvi dani u školi, prve učitelje, učiteljice, prva slova, prvo čitanje, brojanje, prve petice, sve što je onda bilo novo za nas. Bili smo mi svi jednaki, siroti, i nestašni. Znanje koje smo dobili od naših učitelja bilo je jako važno za na. Osim učenja školski dani bili su ispunjeni zanimljivim sadržajima, vježbali smo kulturno-umjetničke programe, pjevali u zboru, sudjelovali na raznim športskim natjecanjima, pionirskim zanimanjima. Oni koji su završili školu i nastavili školovanje ponijeli su sa sobom mnogo vrlina i znanja.

Zahvaljujem našim učiteljima za sve što su nam pružili, što su se brinuli za nas, što su nas voljeli, i pustili na put kojim možemo ići hrabro naprijed jer smo poštene i dobri ljudi. Školo draga, hvala ti na svemu!

Stana Gašparović László

Hrvatski adventski koncert i biskupska misa u pečuškoj katedrali

Dana 16. prosinca 2016., u organizaciji Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Koprivničko-križevačke županije i Hrvatskoga Kluba „August Šenoa“, te uz pokroviteljstvo Pečuške biskupije, u pečuškoj katedrali sv. Petra i Pavla priređen je adventski koncert križevačkoga Hrvatskog pjevačkog društva „Kalnik“ i euharistijsko slavlje koje je predvodio mons. Vjekoslav Huzjak, bjelovarsko-križevački biskup. Domaćin biskupu Huzjaku bio je pečuški biskup György Udvardy, koji je na samom početku sve prisutne u punoj pečuškoj katedrali pozdravio i čestitao im Božić.

Nazočnima su se obratili: generalna konzulica Vesna Haluga i voditelj Hrvatskoga kluba „Augusta Šenoa“ Mišo Šarošac, a zbor „Kalnik“ i koncert najavio je voditelj zbora Davor Konfic. U svom obraćanju generalna konzulica Haluga reče: Nemojmo se bojati otvoriti Kristu sva vrata svoga života, svojih obitelji. Vrata radosti i muka svoga naroda, svoje domovine, svojih gradova i sela. Dopuslimo da se u svima nama i među nama dogodi božićni susret s Bogom koji nam dolazi. Ne tek usput, ne negdje izvan života, nego uživo jer se tek u takvom susretu život ispunjuje svjetlošću u kojoj se možemo prepoznati međusobno, u kojoj možemo razlučiti dobro od zloga, istinu od laži i zajedno s njime i uz njegovu milost sigurno ići kroza sve izazove života i biti sretni.”

Koncert je održao križevački HPD „Kalnik“ koji uspješno djeluje, uz manje prekide, od 1900. godine. Članovi su zbora i društva građani, studenti i srednjoškolska mladež. HPD „Kalnik“ sa žen-

skim, muškim i mješovitim zborom gostovao je u brojnim gradovima u Hrvatskoj i inozemstvu. Zbor njeguje široki repertoar skladba domaćih i stranih autora od rane renesanse do djela suvremenih autora. Ovom su prigodom u prvom dijelu koncerta izveli prigodne pjesme treće i četvrte nedjelje došašća, a u drugom, među ostalim, iz svoga standardnog repertoara i Ave Mariju Ivana pl. Zajca, popijevku Hrvata iz Mađarske u obradbi A. Klobučara Od angela Gabrijela te Tihu noć Franza Grubera.

U ime Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa voditelj Mišo Šarošac uručio je prigodni dar biskupu Vjekoslavu Huzjaku koji se s božićnom čestitkom obratio vjernicima Hrvatima upućujući im i riječi podrške u nastojanjima da očuvaju hrvatsku nacionalnu samosvojnost, jezik i običaje. Monsinjur Vjekoslav Huzjak zahvalio je biskupu Udvardyju za skrb i pomoć hrvatskoj zajednici na području Pečuške biskupije. Misno slavlje pjevao je pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa.

Branka Pavić Blažetin

SEMELJ

Hrvatska samouprava toga sela i pečuški Hrvatski klub „August Šenoa“ 27. siječnja 2017. u 17 sati u mjesnom domu kulture organiziraju predstavljanje monografije na mađarskom jeziku Sarosác György: Szemely évszázadai (Đuro Šarošac: Stoljeća Semelja), koja je izašla u nakladi Semeljske hrvatske narodnosne samouprave. 2016. godine. Na stotinjak stranica teksta na mađarskom jeziku uza sažetak na hrvatskom jeziku (Semeljska stoljeća) od 24 stranice, koji je potpisao Đuro Franković, te uza slikovni dodatak na 21 stranici. Izdanje će predstaviti Jakša Ferkov, ravnatelj mohačkog Muzeja „Dorottya Kanizsai“. Nakon predstavljanja izdavač poklanja svakoj semeljskoj obitelji po jednu knjigu.

PEČUH

- Roditeljska zajednica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Mirolava Krleže organizira svoj tradicionalni Dobrotvorni hrvatski bal, koji će se upriličiti 21. siječnja 2017. godine, s početkom u 19 sati u auli hrvatske škole. Na balu svira Orkestar Juice.

SALANTA

- U organizaciji Hrvatske samouprave i KUD-a Marica, i ove se godine, već četvrtu godinu zaredom, priređuje tradicionalna svinjokolja, koja će biti priređena 28. siječnja u dvorištu salantskog doma kulture. U večernjim je satima kulturni program s večerom, a potom zabava.

U bijeli svijet preko zaleđene Mure

Poslije sloma revolucije 56. godine, gomila ljudi krenula je prema austrijskoj granici. A kada su nekoliko tjedana poslije mađarske vlasti, potpomognute Rusima, sve te puteve nepropusno (hermetično) zatvorili, pravac izbjeglica usmjerio se prema tadašnjoj Jugoslaviji. Ukupno dvjesto tisuća ljudi je panično krenulo u ta dva smjera, od njih dvadesetak tisuća prema jugu počev od granice sa Slovenijom pa sve do Baranje i Bačke.

Mnogi su u rukama nosili svoju maloljetnu djecu i torbe s najnužnijim osobnim potrebštinama. Sva im je imovina stala u manji naramak. Usred žurbe neki su zaboravili da spakiraju i osobne dokumente, ali su graničari i njih pustili dalje, nisu strogo zahtijevali valjane putovnice, vize i druge papire. Nigdje ih nisu dočekale ni žice, ni zidovi, ni mržnja, ni strah od najezde prljavih i opasnih osoba. Uljudno su ih primili mještani, vozili ih konjskim zapregama do službenih prihvatilišta, a katkad i do svojih domova, gdje bi kuhali topli čaj zamrznutim, prehladenim ljudima, odnosno donosili im hranu i nabavili toplu odjeću. Slobodno su se kretali po danim naseljima razgovarajući s mještanima, prilikom čega su se sklopila čak i trajna prijateljstva. Sav taj dolazak i odlazak (većinom dolazak) škakljivo je stanje učinio u vanjskopolitičkome smislu, naime maloprije činilo se da je Tito normalizirao pogoršane odnose s Moskvom.

Ima nešto suđenog o tome što se Mura baš te zime zaledila, što ni prije ni kasnije nije se dogodilo na toj rijeci. Taj debeli ledeni pokrivač pregazio je i tata mog razrednog prijatelja, mog druse (imenjaka) Sumartonca Jožeka. Zajedno se prisjećamo starih vremena. Na našu razrednu prijateljicu, kćerku Tenteševih, koji su za vrijeme školskog sata zakucali na vratima prvog razreda, i s curicom skupa odmah krenuli na daleki put. Nekoliko mjeseci kasnije saznali smo da su usred raznih kušnja stigli u Belgiju, odakle se nikada nisu vratili.

I Jožekov je tata ostao u Europi. Nakon izbjegličkog logora u obližnjem Čakovcu, Švedsku je izabrao za svoju novu domovinu. Zašto baš nju? Zato što se o Skandinavcima i onodobno znalo da posebnu osjetljivost imaju prema došljacima. Priča se da su čak i teške bolesnike primili, pa su im pomogli u liječenju u raznim sanatorijima.

– Moj stari je i zbog toga izabrao Stockholm, a ne neku preoceansku zemlju premda smo tamo i rođake imali, jer je htio biti što bliže nama. – tako moj sugovornik. – Računao je da se unutar starog kontinenta lakše može doma vratiti. Razmišljao je

o tome da se ovdje napokon smiri stanje, i on novčano ustaljen dolazi rodnoj kući. „U nadi što skorog viđenja“ – tako je završio sva svoja pisma poslana iz tuđine.

Sa svojima nije bio u kontaktu samo pišmenom, nego ih je redovito potpomagao paketima. Sve te pošiljke podrobno su isprevtali mađarski carinici. Nasreću, papirnate novce (švedske krune) u omotnicama nisu opazili. Stigla je odjeća izdaleka, a kadšto čak i neke trajne živežne namirnice, tako razne konzerve i kava u zrnu, što je ovdje onodobno bila oskudna roba. A zbog čega smo najviše zavidjeli našem prijatelju: nitko od nas nije imao tako elegantne jakne (mi smo ih zvali lamberdžekima), bilo one suknene ili od fine kože.

– Od očevine sam čak i auto kupio. – dodaje Joškić, kako ga kadšto šaljivo nazivam. – Dole sa škrakom (šeširo) ispred Šveđanima kako su brzo i korektno sredili ostavštinu između moje sestre i mene. Mislio sam da im dugujem toliko, što baš jednu njihovu marku auta izaberem.

Nije sve to bilo med i mlijeko! Katkad je i neprilike morao preživjeti naš Jožo. Tako u takozvanoj „narodnoj vojsci“ gdje mu je na osobnoj karti velikim slovima upis stršio: „OTAC DISIDENT“, zbog čega nije mogao biti pisar premda je s tehničkom spremom lijepo crtao, pa i u ručnom krasopisu bio dobar, osim toga i na mehaničkome pisačem stroju umio je tipkati tekstove.

Zna se da je u Jugoslaviji postajalo četrdesetak logora, umalo polovina njih rasutih na području današnje Hrvatske. Prvi lager, zapravo baraka u Sloveniji, otvorena je u pomurskom Veržeu. Ondje su među prvima primljeni članovi kaniškog AVH-a (državne zaštite), koje su slijedili časnici graničari, a zatim i prvi ljudi partije MDP-a (Magyar Dolgozók Pártja), također iz Kaniže i Letenje. Njih su izdvojili od ostalih, no ne zbog toga da ih tretiraju vlasti, posve oprečno, oni su bili povlašteni gosti, s posebnim prednostima. Zna se da je jedan i pol postotka građana Mađarske napustilo zemlju, i to većinom osobe najaktivnije životne dobi s prosjekom od 25 do 35 godina. Zanimljivo je da je najvjerniji grad države Šopron napustilo 12 postotaka žitelja, ukupno pet tisuća ljudi, i otišlo u Austriju. Tako u punom broju studenata na šumarskoj i rudarskoj visokoj školi. Na njih je Kanada bacila mrežu otvarajući im posebnu naobrazbu u Vancouveru.

Naravno da je udobnost lagera u Hrvatskoj bila raznolika, počev od privremenih baraka pa sve do hotela i radničkih odma-

rališta na obali mora. Tamo su (tako u Crikvenici i na otoku Rabu) smjestili one koji su se pripremali u Novi svijet (Ameriku), kamo iz riječke luke polaze morski brodovi. Najpretrpaniji bio je onaj logor u Gerovu (Hrvatsko zagorje pokraj Delnica), gdje se dogodilo da su čak i dvije osobe spavale u jednoj postelji. Svakomu je trebalo ispuniti obrazac saviše pitanja, osim toga fotografirali su ih pa uzeli i otisak prstiju. Za čitanje dobivali su knjige na mađarskom jeziku, osim toga i dnevne novine. Naravno, dotične su više zanimale mjesne zidne novine, na koje su svako prijepodne stavili izvješća o tome koja treća država koliko ljudi čeka i s kakvom spremom. Početkom 1957. nije bilo rijetko da šest-sedam tisuća osoba stigne u južno susjedstvo. Najezda je trajala sve do proljeća (ožujka), i do ranog ljeta (lipnja), svi su napustili privremena prihvatilišta, i stigli u svoja mjesta snova, izuzev nekolicine koji su ostali u Hrvatskoj ili se predomislili, pa se vratili doma.

– Kako rekoh, ćaća mi se namjeravao doma variti, ali se plašio da će ga zbog sudjelovanja u revolucionarnim događajima zatvoriti, naime djelatno je sudjelovao u razbijanju crvenih zvijezda petokraka s pročelja kaniških javnih ustanova i tvornica. Petokraka ga je inače živcirala, čak ju je izrezao iz moje čitanke za prvi razred kod štiva pod naslovom Cimer (Grb), tako da na poziv učitelja ni sam mogao pročitati taj dio, pa sam dobio jedinicu. Čekao je tata da se ovdje smiri stanje, pa će od inozemne mirovine lijepo preživjeti svoje preostale dane, godine. – tako naš Joža. – Nažalost, život, odnosno smrt umiješala se u lijepe snove. Zdravlje mu se pogoršalo u dalekoj samoći, pa su mu samo posmrtni ostatci stigli u sumartonsko groblje. Propale nam sve nade. Ništa od priželjkivanog, žarko čekano viđenja...

Josip Mihović

Trenutak za pjesmu

Hrvatska

Toliko krvi i suza
Za gutljaj slobode
Stoljećima ovjenčane

Veseljko Vidović

Predstavljanje fotoalbuma Lajoša Brigovića u Hrvatskom Židanu

„TAJNE“ konačno pred javnosti

Još čisto živi jedan kip u meni o petrovskom prikazu knjige „Petrovsko pero“ od Timee Horvat, iz 2010. ljeta. Timea je zahvalila svim nazočnim sastanka, kad je pjesma radosti i poštivanja odsvirana na guslica Lajoša Brigovića, ča se je pak pretvorilo u skupno jačenje. Na predstavljanju knjige „TAJNE – slike Lajoša Brigovića iz djelaonice“ u Hrvatskom Židanu slične čuti sam doživila, samo obrnuto. Timea je kipe iz djelaonice Lajoša Brigovića slikavala svojim fotoaparatom, kao znak svoje radosti i poštivanja prema umjetniku, da te potom spravi na neki način na raspolaganje za cijeli hrvatski narod i za vjekovječnost. Kako je došlo od sanje do ostvarenja albuma, to smo doznali na predstavljanju knjige 8. januara, u nedilju otpodne, u Društvenom centru.

Za promocijom knjige, (sliva) dr. Mijo Karagić, Čaba Horvath, Timea Horvat, Štefan Krizmanić, Aniko Brigović-Kováts i Petar Horvat

Za javnost u Gradišću prvi put izložene slike u ulju su čekale zainteresirane posjetitelje. U „azurno-nježnobarnasto-žuti farba“, ke su se pojavile u zreliji ljeti slikara, već smo se mogli diviti u Prisiki, u rodnom selu Lajoša Brigovića na stalnoj izložbi u Kulturnom domu. Oni nevidljivi kipi u djelaonici bivšega učitelja, ki povidaju – pomoću ulic, hiž, piljov, crikvov, cimatorov, stabalj – o našoj prošlosti, od onih smo dostali mali pregled s izložbom uz prikaz. Kako piše Timea Horvat, urednica knjige, u svojem predgovoru, „nije bilo lako izabrati 150 slik ter je postaviti u redosljed prez stručnih temeljov“. U toj meditaciji, kako je skoro iz 400 slik izabrala za album 150 najpovoljnijih, peljala ju je preporuka i želja da mi gledatelji konačno prepoznajemo na platnu čare, i uživamo u tom svitu ki nam još kratko vrime postoji. Izložbu je otvorio Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije, a ujedno i načelnik Hrvatskoga Židana. Pozdravio je Koljnofca Matiju Firtla, parlamentarnoga zastupnika, i njegovu ženu Katiku, dr. Miju Karagića, počasnoga konzula Republike Hrvatske u Ugarskoj, novinarku Hrvatskoga glasnika (Medijskog centra Croatica) i urednicu fotoalbuma Timeu Horvat, ravnateljku Izdavačke kuće Croatica Čabu Horvath i od familije pokojnoga slikara kćerku Aniko Brigović Kováts ter nje hižnoga druga Józsefa. Lajoš Brigović bio je utemeljitelj i tamburaške grupe u dotičnom selu, tako da su igrali stariji i mladi židanski tamburaši. Prezentirano je da je negda posadjeno sime na denas sazrevalo. Dičji kružok „Židanske zvjezdice“, pod peljanjem Kristine Pantoš-Kovač, mjesne dičje igre, brojalice i pjesmice je prikazao na pozornici. Urednica knjige Timea Horvat zahvalila je svim, ki su podupirali, pomagali izdanje ove slikovite zbirke. Najprlje pokojnoj teti Janki, ka je dopustila da s pomoću Petra Horvata, tadašnjega direktora židanskoga Kulturnoga doma,

skupa pogledaju i stavljaju kipe pred objektiv. Riči zahvale je uputila i Čabi Horvathu, ravnateljku Croatica, ki je od prve minute podupirao ideju izlaženja knjige s umjetničkim slikami. Isto tako su i zastupnici Hrvatske samouprave Željezne županije jednoglasno dali podršku za ovo izdanje. Dr. Miji Karagiću kao prijatelju pokojnoga slikara je isto zahvalila urednica, ki je u Prisiki otvorio Brigovićevu izložbu, tako da je jednostavno bilo najlaglje da se on prosi za podiljenje mišljenj o slikarstvu Lajoša Brigovića. „Životna opsesija slikara Lajoša Brigovića jesu legende i pjesme vezane za život hrvatskog čovjeka u Hrvatskom Židanu, Prisiki i Plajgoru, harmonija kraljika i duša gradišćanskih Hrvata“, rekao je uz ostalo dr. Mijo Karagić. U ime Izdavačke kuće Croatica nje ravnatelj Čaba Horvath je darovao prvi primjerak knjige kćeri Lajoša Brigovića. Aniko Brigović-Kováts je uz riči hvale govorila o svojem ocu kao o človiu ki je imao još čuda planov i idejov. Njegova skromnost, poniznost i radost, ali nisu bili dost jaki tomu da ostvari sve svoje sanje med kimi su seoski muzej, hrvatska hiža isto takovu ulogu dobili kot i dičje taborovanje. Hrvatska samouprava Željezne županije besplatno daruje svakoj hrvatskoj samoupravi i osnovnoj školi u Gradišću, po jedan primjerak iz ovoga ekskluzivnoga izdanja. Po zaključni misli Štefana Krizmanića, uz tamburašku mužiku je nastavljeno još druženje na tom otpodnevju, pri kom su otkrivene tajne jednoga skromnoga človiu pred javnošču, ke će odsad moć zajti u svaku hižu, svakoj familiji, a i u ruke tim peršonom ki su Lajoša Brigovića rado vidili i poštivali. Kroz ovih slik i dalje živi s nami, i u nami...

Marija Fülöp-Huljev

Na grobu Lajoša Brigovića i hižne družice Janke

Dostojna večer slavi

Hrvatska izvorna folklorna skupina proslavila 20. godišnjicu postojanja

U kazališnoj dvorani Palače Duna 17. prosinca 2016. na proslavu se okupila publika kako bi sa svečarima zajedno slavila obljetnicu. Tko bi pomislio da već 20 godina budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina obogaćuje običajnu baštinu mađarskoga glavnoga grada, hrvatske zajednice u Mađarskoj, a također i matične nam domovine Hrvatske.

Poput pravih domaćina, jubilarci su se već na samom ulazu u kazališnu dvoranu pobrinuli za svoje goste, naime bili su dočekani s vrsnom domaćom rakijom i ukusnim pogačicama, što su ih nudili gimnazijalci budimpeštanske Hrvatske škole Milica Gagović i Franjo Füzesi, odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju. Na pozornici je gledatelje, među ostalim prve tajnike Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Marinu Szikora i Maju Rosenzweig Bajič, predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, te predsjednicu Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anicu Petreš Németh, pozdravila voditeljica skupine Eva Išpanović. Potom su poput pravih profesionalaca program u daljnjem vodili članovi folklorne skupine Edina Budavari na hrvatskome i Branko Kovač na mađarskome jeziku. Oni su nam osim viđenoga na pozornici, ukratko ispričali povijest doselidbe Hrvata u Budimpeštu, Hrvatske izvorne folklorne skupine te kratkim zgodama i pričama povelj nas u svijet folkloriša iza kulisa. Publika, oko dvjesto i pedeset gledatelja, burnim je pljeskom popratila splet hrvatskih (splitskih, bunjevačkih, šokačkih i pomurskih) plesova, što su članovi skupine izveli u glazbenoj pratnji tukuljskoga sastava Prekovic. Na platnu su se projicirali fotografije i filmski isječci o nastupima, tuzemnim i inozemnim gostovanjima. Budući da je slavlje bilo u vrijeme došašća, pokraj scene postavljen je stol, a na tkanome stolnjaku pleteni kolač, rakija, u jednoj posudi jabuka i grožđe, u drugoj pak posijana pšenica sa svijećom po sredini. Običaje toga razdoblja kod Hrvata Bunjevaca predstavila je Eva Išpanović, o Božiću kod Hrvata Šokaca govorila je Jelica Balatinac, a o postavljenome stolu i o simboličnome značenju pojedinih predmeta na njemu Gita Agić Kovács.

S nastupom u budimpeštanskom sedmom okrugu, u Rekreativskoj središnjoj Almássyjeva trga još davne 1996. godine zapravo započelo je djelovanje Hrvatske izvorne folklorne skupine. Plesači, dijelom djelatnici i roditelji polaznika Hrvatske gimnazije i đakčkoga doma te Hrvati u mađarskome glavnom gradu i njegovoj okolici, one su večeri u narodnoj nošnji svoje subetničke skupine izveli splet bunjevačkih plesova, koreografiju Antuna Kričkovića. No mnogi su smatrali da ne bi trebalo zastati kod jed-

Splet bunjevačkih plesova

noga nastupa, nego nastaviti s radom. Tako na poticaj Marije Gregeš i Antuna Kričkovića niknula je još jedna skupina čuvara običaja. Moglo bi se reći da je iz jednoga nastupa nastalo dvadesetogodišnje djelovanje s mnoštvom koreografija, smijeha, odricanja i slave. Iza plesača jesu nastupi po Hrvatskoj, Mađarskoj i Makedoniji. Donekle su novo razdoblje u životu svečara zajednički nastupi s hošigovcima, jer su i oni postali dio njihova Vremeplova.

Na svečarskoj večeri, koja je scenski bila odista dobro osmišljena, imali smo dojam kao da smo pri samome početku, tamo u sedmom okrugu... taj mladalački duh, unatoč dobi plesača, zavladao je tijekom cijele večeri. S jedne strane to može zahvaliti plesnim koreografijama – mediteranski ugođaj splitskih plesova, gracioznost bunjevačkih, veselje šokačkih, zaigranost pomurskih plesova – a s druge strane onome što kola po vena-ma, ljubav prema hrvatskim običajima i plesovima izvođača. To se ne može naučiti, čovjek se takav rodi, ovo se donosi iz obiteljske kuće. Vrhunac proslave bila je scena kada se na platnu vrtio snimak László Kovácsa o nastupu svečara iz 2002. godine, u Pečvaru (Pécsvárad), koreografija Bunjevački svatovac Antuna Kričkovića, koja im je donijela prvu slavu, zlatnu kvalifikaciju, a ispred platna su svečari plesali dio te koreografije. Tada su prividno na sceni plesali i bivši i sadašnji članovi, odista se zajednički slavilo i to sa svatovcem. Plesom, koji je završetak jednoga razdoblja ljudskoga života, i početak nečega drugoga, obiteljskoga. Jer tijekom toliko godina stvara se zajednica, veća obitelj. Hvala što smo mogli biti pratitelji najvažnijih trenutaka djelovanja budimpeštanske Hrvatske izvorne folklorne skupine, hvala za profesionalnu dvosatnu večer, i neka se obistini želja izrečena kada su se ugasile svijeće na rođendanskoj torti: neka to traje najmanje još dvadeset godina! Čestitamo svečarima!

Kristina Goher

Peljačtvo osječkoga Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Koljnofu

Agica Sárközi: „Svaka suradnja nas obogaćuje!”

Još pred božićnim svetki je dospila tročlana pedagoška delegacija sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera s Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti iz Osijeka u Šopron i Koljnof da u toku dvodnevna spravišća upozna aktivnost šopronskih Hrvatov i da se pri informativnom razgovoru diskutira u Koljnofu o mogućnosti suradnje na znanstvenom, stručnom ter kulturnom polju.

Dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati, još jednoč je bio poveznica da su peljajuće ličnosti osječkoga Fakulteta, s dekanom prof. dr. Damirom Matanovićem, prof. dr. Vesnicom Mlinarević, prodekanicom za nastavu i prof. dr. Eminom Berbić Kolar, prodekanicom za razvojno-stručni rad, našli put do Šoprona i Koljnofa. Za šopronskim pohodom i gostovanjem u Rejpal-hiži, 14. decembra, u srijedu, goste su u knjižnici Dvojezične škole i čuvarnice „Mihovil Naković“ dočekale Agica Sárközi, ravnateljica, Ingrid Klemenšić, predsjednica mjesne Hrvatske samouprave, i Katalin Mohoš, učiteljica hrvatskoga jezika u školi. „Šanse su ogromne za suradnju s koljnofskom školom, na moje posebno zadovoljstvo, a vjerujem da i na zadovoljstvo svih nas“, rekao je na početku razgovora dekan osječkog fakulteta prof. dr. Damir Matanović, gdo je onda nabrojao, kako bi mogli slati ne samo studente na praksu nego i stručnjake na usavršavanje školnikov u Gradišće. Zvana toga ponudio je Koljnofcem prostor u parku prirode Tikveš, kade je moguće s droni gledati park, što bi bilo za dicitu posebno zanimljivo. „Ja ne smatram da mi dolazimo tu kao neki spasitelji i da ćemo nešto jako puno pomoći, ali kroz partnerstvo s divnim ljudima, koji su ovdje, ja sam uvjeren da možemo zajedno, na obostranu korist ostvariti puno lijepih stvari“, naglasio je još dekan. Vesnica Mlinarević, prodekanica za nastavu kot članica Lions cluba iz Osijeka, pred kratkim je pohodila Šopron i Koljnof i onda joj je pala ideja da fakultet poveže s Koljnofom. „Mi koji živimo u Hrvatskoj, možda nismo svjesni toga, kako je Hrvatima izvan Hrvatske, a mene je dirnulo, koliko su povezani ovdje ljudi s matičnom zemljom i nadam se uspješnoj

Na informativnom razgovoru u školi

Posjet Etnomemorijalnom centru s dr. Franjom Pajrićem

Pred školskom zgradom gosti i domaćice

suradnji u obrazovnom i kulturnom smislu“, rekla je gošća, čija kolegica Emina Berbić-Kolar, prodekanica za razvojno-stručni rad, je veljek predložila za konkretnu suradnju Tajedan Ivane Brlić-Mažuranić u Slavanskom Brodu, od 18. aprila, kad se varoš pretvori u grad bajke i kad bi koljnofska dica mogla boraviti i prijateljititi se s tamošnjom dicom. Uza to cilj je da se Gradišćanskim Hrvatom na ov način približi i djelatnost jedne od najznačajnijih hrvatskih književnic za dicitu. Za informativnim razgovorom osječko izaslanstvo je pohodilo ne samo školu nego i čuvarnicu ka od ovoga ljeta pripada skupa sa školom u održavanje mjesne Hrvatske samouprave. Polag toga je pohodjen i predstavljen od dr. Franje Pajrića i Etnomemorijalni centar Gradišćanskih Hrvatov. „U Hrvatskoj su u ovo zadnje vrime jako zainteresirani za suradnju s nami, to je dobro, ali i mi imamo neke okvire u prostoru, vrimentu, energiji i u pinezi. Suprot toga smo otvoreni, jer svaka suradnja nas obogaćuje, čim već čuju dica hrvatsku rič, čim već boravu u Hrvatskoj, to im je više na korist. A naš cilj je da se ne zabi hrvatski jezik, nego se i dalje poštuje hrvatstvo i hrvatska rič, a tomu će služiti svaki naš projekt i s osječkim fakultetom“, naglasila je koljnofska školska ravnateljica Agica Sárközi.

Tiho

Pred Božić s Klapom Rišpet

U Martincima je pred sam Badnjak, 23. prosinca 2016., u organizaciji Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ i hrvatskih samouprava iz Podravine te Zajednice podravskih Hrvata, priređen prvi put zajednički Božićni koncert, u martinačkoj Sportskoj dvorani. Organizatori su kao gosta večeri pozvali nadaleko poznatu splitsku Klapu Rišpet.

Po programu, u poslijepodnevnom satima na mjesnome groblju položeni su vijenci sjećanja prigodom 80. obljetnice rođenja Josipa Gujaša Džuretina, kod groba preminuloga pjesnika.

Narečena je priredba ostvarena s potporom: Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, hrvatskih samouprava iz Podravine, Zajednice podravskih Hrvata, Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj.

Nazočne su pozdravili čestitajući im predstojeće blagdane generalna konzulica Vesna Haluga, HDS-ov predsjednik Ivan Guban, te uime domaćina načelnik sela Martinaca Levente Varnai koji je između ostaloga kazao: Radostan sam što vas imam čast pozdraviti u ustanovi Hrvatske državne samouprave u Kulturno-sportskom centru Josipa Gujaša Džuretina prigodom prvoga božićnog koncerta u Podravini. Dobar je osjećaj kada se okupe Hrvati jer su to te prigode na kojima se nađu stari znanci, prijatelji, davno viđeni školski drugovi. Nadam se da ćete se dobro osjećati i da će ovaj dan ostati u vašim sjećanjima dugo vremena.

„Fajen Isus na to mlado leto, svi zdravi i veseli! Bože vam daj što od dragog Boga žejte! Piliće, pačić, gusiće ždrebiće, telice, zdravlje i veselje! Budite zdravi i veseli! Nek se vidi da nas ima!“

Božićni je koncert započeo dočekom Božića pod naslovom „Radujte se, narodi“. U sceni oživljavanja nekadašnjih badnjaka nastupili su barčanski KUD Podravina, lukovički KUD Drava, Ženski pjevački zbor „Korjeni“ i podravski tamburaši. Nakon prvog dijela programa slijedio je dvosatni koncert Klape Rišpet. Ulaz na koncert bio je besplatan. Po slobodnoj procjeni na tom događanju okupilo se tristo tisuća gledatelja uz izvođače. Svi su oni nuđeni besplatnim kuhanim vinom i pogačicama, a nakon kul-

turne večeri slijedila je večera i plesna zabava uz glazbu Orkestra Vizin i tamburaša.

Klapu Rišpet osnovao je splitski skladatelj Pero Kozomara u rujnu 2011. godine. On je jedan od najuspješnijih tekstopisaca i skladatelja klapskog izričaja koji pogađa ukus publike. Široj javnosti poznat je kao autor mnogih pjesama: Ne more mi bit, Bura, Zora bila, Još ne mogu pristat volit, Dugo nije pala kiša, Nasukan, Samo me čvrsto stisni za ruku, Kiša, Mala tica, Ne peri od mene ruke... Suradivao je s najpoznatijih sedam hrvatskih klapa: Maslina, Cambi, Intrade, Iskon, Vokalisti Salone, Kampanel, Sv. Juraj HRM. Vlasnik je i kultnog albuma „Ne more mi bit“ sa svim svojim klapskim skladbama. Klapa Rišpet sa solistom Ivom Amulićem uskoro je počela s proizvodnjom uspješnica. Godine 2013. pobjeđuju na Splitskom festivalu s pjesmom Čaća, iste godine izlazi i njihov album prvijenac „Kad je pošla ća“ na kojem se nalaze uspješnice „Sunce mi od tebe dolazi“ koji su otpjevali s Mišom Kovačem pjesme Lumin, Čaća, Prsti zapleteni, s Jelenom Rozgom Projdi mojon kalon...

Klapu odlikuju brojni nastupi diljem Hrvatske i Europe, svijeta, a imaju i pjesmu koju su namijenili hrvatskom iseljeništvu. Radi se o pjesmi i videospotu Kad se svome domu vratim. Mnoge od spomenutih uspješnica mogli smo čuti na koncertu u Martincima, bez nastupa Pere Kozomare. Klapa se diči i dvama albumima od kojih je drugi nedavno ugledao svjetlo dana, s naslovom Reći ćeš mi fala, na kojem su pjesme Šapnut ću ti tajnu, Ne more vrime, Samo njoj ću pivat, Fališ mi, Kad se svome domu vratim, Reći ćeš mi fala.

Folklorasi i svirači iz Podravine

Klapa Rišpet

RIŠPET

E, a znate li vi, dragi čitatelji i svi slušatelji Klape Rišpet, što znači riječ rišpet? Jer na samom koncertu pa i njegovim najavama i razgovorima više puta sam čula kako u Martincima nastupa Klapa Rišpet. Ne Rišpet nego Rišpet. Iz rišpeta ću ovdje napisati kako bez rišpeta jezika nema ni njegova znanja. Ako se s rišpetom ne obraćamo ocu i majci, ni naše dijete neće se naučiti rišpeta. Rišpet je imenica muškog roda, na čakavskom dijalektu hrvatskoga jezika i znači poštovanje. Stoga, kako biste imali rišpeta, utučite se rišpetu, brinite o svom rišpetu i živite s rišpetom. U Dalmaciji je rišpet vrlo važna rič.

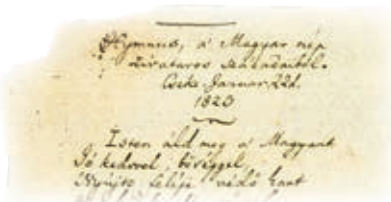
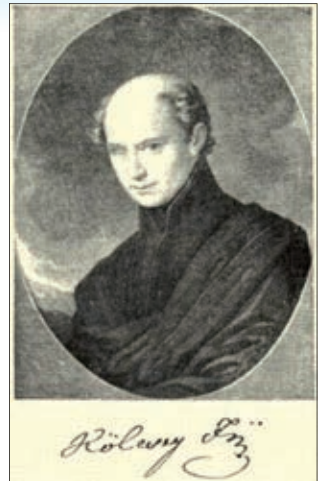
I za kraj: sunce se skalalo, sve se išporkalo / zvona su fermala i umukla vala / sve se išempjalo, otraga molalo... / Kad je pošla ća...

Branka Pavić Blažetin

Dan mađarske kulture – 22. siječnja

Dan mađarske kulture obilježava se od 1989. godine na dan kada je Ferenc Kölcsey 1823. godine zapisao posljednji redak pjesme pod naslovom Himna, koja je postala mađarskom himnom. Poslije, 1844. godine, tu Himnu uglazbio je Ferenc Erkel. Na Danu mađarske kulture diljem naše zemlje održavaju se natjecanja u kazivanju stihova, izložbe i predavanja. Prije nekoliko godina pokrenut je pokret zvan „Nacija recitira zajedno“, u okviru kojeg upravo 22. siječnja učenici raznih škola u Mađarskoj, odnosno mađarske nacionalne manjine iz drugih zemljama skupa recitiraju Himnu želeći time naglasiti osjećaj pripadnosti mađarskoj domovini i mađarskom narodu.

„Fejsbukoličari” – iliti ovisnici o društvenim mrežama

Iz godine u godinu sve se češće govori o ovisnosti o društvenim mrežama, prije svega o Fejsbuku. Oblici ove ovisnosti odražavaju se na različite načine. Kada si prvi put napravio Fejsbuk profil, mislio/la si da će ti služiti samo za vezu s prijateljima, neke brze dogovore i slično. Mislio/la si da ćeš i osim Fejsbuka opet većinu svoga vremena provoditi vani s društvom. Međutim, iz dana u dan sve si aktivnije počeo/la koristiti se društvenim mrežama. Jesi li ovisnik, možeš i ti saznati. Ako nađeš sebe u najmanje pet odgovora, to znači da previše vremena provodiš na društvenim mrežama.

Ovisnik si ako:

- Provodiš više od sat vremena dnevno na društvenim mrežama.
- Provjeravaš društvene mreže prije nego bilo što drugo kada se probudiš.

- Imaš više prijatelja na društvenim mrežama nego u stvarnom životu.
- Otkazuješ aktivnosti s prijateljima i obitelji kako bi mogao pregledavati društvene mreže.
- Više voliš razgovarati mrežno, internetski nego otići u posjet osobno.
- Provjeravaš društvene mreže stalno kada ste s prijateljima ili obitelji.
- Dijeliš osobne tajne na društvenim mrežama.
- Objavljuješ osobne događaje prije nego li ih podijeliš s prijateljima i obitelji

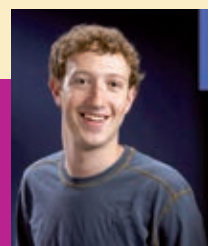
Nekoliko savjeta da se riješiš ovisnosti:

- Odredi si svrhu posjeta na Fejsbuku.
- Postupno smanji svoje vrijeme provedenih sati na Fejsbuku.
- Kada, napokon, „spasiš” nekoliko

sati tijekom dana, pronađi neke druge aktivnosti. Ako ih ne pronađeš, vrlo vjerojatno ćeš opet nastaviti po starome.

- Ako i nakon svih ovih koraka ne uspiješ, pokušaj jednostavno isključiti svoj Fejsbuk-profil.

Znate li

kako je nastao Fejsbuk?

U veljači 2004. godine Mark Zuckerberg pokrenuo je thefacebook, projekt kojeg je odradio za svoj užitak. Sajt je zamišljen kao društvena mreža za studente njegova sveučilišta Harvarda, koji su tim putem mogli međusobno saobraćati i razmjenjivati informacije. Danas ova web-stranica ima više od 1 550 000 000 aktivnih korisnika. Fejsbuk je ujedno najomiljenije mjesto za objavljivanje fotografija, s više od 14 milijuna novih dodanih fotografija dnevno.

Lovačko društvo „Mali berek“ okuplja lovce Hrvate

Čim tko čuje naziv Pomurje, odmah se prisjeti područja koje se prostire pokraj Mure, sjeti se same rijeke, vode koja je izvor života. Pomurski su se Hrvati srasli s rijekom koja im je tijekom stoljeća pružala mogućnost za preživljavanje i kao pitka voda i kao izvor ribe, a za one strpljivije kao izvor zlata.

Mura napaja cijeli svoj obalni kraj, brežuljci se uzdižu iznad svakog sela, a sve veći prostor osvajaju šume (bukva, hrast), u kojima se krije bogatstvo divljih životinja. Gdje ima divljih životinja, tamo je i lovac, a to je tako i među pomurskim Hrvatima. Lovačko društvo među pomurskim Hrvatima postoji od šezdesetih godina prošloga stoljeća, međutim društvo se obnovilo 1989. godine i počelo djelovati pod imenom Lovačko društvo „Mali berek“ (Kisberkes), okuplja lovce iz hrvatskih pomurskih naselja.

Lov je djelatnost kojom se čovjek bavio kroz cijelu povijest. Da bi preživio, čovjek se hranio biljem koje je mogao ubrati i mesom koje je mogao uloviti. Lov je danas postao razonoda, zabava i sport, tako ga njeguju i članovi Lovačkoga društva

„Mali berek“. Članovi često nevidljivo rade svoj posao tijekom godine, katkad se čuju pucnjave, većinom u zimskom razdoblju ili naiđemo na njihove fotografije na društvenim mrežama gdje ponosno pokazuju svoj ulov. Članovi društva redovito su na većim seoskim priredbama, kuhaju za sudionike perkelt ili gulaš, naravno, od divljači. Prilikom jedne takve priredbe sam nešto više saznala o Lovačkome društvu

„Mali berek“ od aktivnog člana Jože Doboša, koji vrlo dobro govori hrvatski i ponosan je na to da su članovi Društva svi Hrvati, tj. iz hrvatskih pomurskih naselja.

– Prije dvadeset sedam godina smo obnovili Lovačko društvo, mnogi su se mladi učlanili, momentalno imamo 16 članova, svi su naši Hrvati, mi stariji dobro govorimo hrvatski, mlađi već slabije, ali dok se družimo s lovcima iz Hrvatske, onda se mogu svi sporazumjeti. To nije baš najjeftiniji hobi, tu treba prilično skupa oprema, zato se i ne mogu učlaniti masovno, a ima i strogih propisa, jer tu se barata oružjem. Članovi moraju biti stalozene osobe, koje se znaju kontrolirati, nemaju problema sa zakonom, inače ne mogu dobiti dozvolu na korištenje oružja. Naši lovci mogu loviti na 3100 hektara, unajmljujemo lovno područje od Dioničkog društva Zalaerdő, to je područje koje se prostire pored Mure od Letinje do Kerestura i Sepetnika, pa prema gore do Bečehela. Predsjednik društva je Stjepan Horvat. – kaže Jožo Doboš.

U Društvu ima najviše članova iz Serdahela, a ima ih i iz Pustare, Sumartona. Sezona lova počinje u rujnu i traje do kraja velja-

Jožo Doboš s ulovljenim veprom

če, to je doba kada se lovi na jelene, srne i divlju svinju. Prema mišljenju lovca Doboša, ima dovoljno divljači na tome području, ali lovac uvijek mora paziti na ravnotežu u prirodi, mora biti vječiti istražitelj svog okruženja, mora osjećati živu okolicu jer svakim svojim postupkom izravno utječe na odnose u prirodi, na suživot biljnog, životinjskog i ljudskog svijeta.

Po zakonu, ne može se ići na lov bilo kada, nego mora se upisati u knjigu kod predsjednika društva, a kada se ide na veliku divljač, organizira se lov u društvu. Pomursko lovačko društvo organizira lov i s drugim društvima skupa, ima kad dolaze lovci i iz Hrvatske, većinom iz Međimurja. Lov na divljač i neka je vrsta sporta, i u lovu se dodjeljuju nagrade, a u tom slučaju trofeji su savladane, ulovljene divljači. Ako su trofeji vrhunski, onda uz njih, prema ocjenjivačkim pravilima, kao i u sportskim natjecanjima, idu i medalje. Lovci Društva su već više puta postigli vrhunske medalje i gospodin Doboš je uspio dobiti međunarodno priznanje s ulovom visoke divljači, jelena od 111 kilograma i 20 deka ulovio je na području blizu Bečehela, to je bila zlatna medalja, a poseban trofej mu je bio i vepar od 108 kilograma s gotovo 20 centimetara kljova kojeg je uspio uloviti s dva metka blizu Serdahela. Sličan su ulov imali i njegovi prijatelji, također na tome području. Lovci pripaze i na okoliš, uređuju ga, čuvaju njegovu čistoću. Predsjednik Društva Stjepan Horvat na bečehelskom vinogradu s potporom drugih organizacija dao je izgraditi kapelicu svetom Hubertu, zaštitniku lovaca.

beta

Članovi Lovačkoga društva na priredbi kuhaju perkelt od divljači.

KERESTUR

Dobrovoljno vatrogasno društvo toga mjesta 21. siječnja, s početkom u 19 sati priređuje bal u prostorijama nekadašnjih jaslica na koji srdačno očekuje sve zainteresirane. Karte se mogu kupiti kod djelatnice Društva, u mjesnim slastičarnicama za 3500 forinti. Na zabavi će svirati Band Marvany Duo. Ulaznica sadrži aperitiv i večeru sa švedskim stolom.

MOHAČ

U tome podunavskom gradiću za 23. siječnja sazvana je izvanredna izborna skupština Mohačke šokačke čitaonice koja će se održati u klupskim prostorijama šokačke udruge u Tánacsicevoj 34, s početkom u 18 sati. Na skupštini će se birati novo vodstvo. S obzirom na važnost sjednice, pozivaju se svi članovi udruge.

KALAČA

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 21. siječnja 2017. priređuje se već tradicionalni Lakomac. Pokladna zabava kalačkih Hrvata bit će u mjesnoj Katoličkoj ustanovi, s početkom u 18 sati. U prigodnom programu nastupit će aljmaški KUD Zora te domaći Ženski pjevački zbor Ružice. U nastavku večeri goste će zabavljati garski Orkestar Bačka.

SANTOVO

U organizaciji Seoske samouprave, 21. siječnja organizira se već tradicionalna međunarodna Kobasicijada koja će se održati u mjesnom domu kulture, s početkom u 8.30. U okviru prijateljske suradnje Općine Petrijevc i Hrvatske samouprave sela Santova, na Kobasicijadi će sudjelovati i družina prijateljskih Petrijevac.

KERESTUR

Hrvatska osnovna škola i Udruga Zrinski kadeti poziva sve ljubitelje trčanja na utrku KUP MURA, koja će se održati 14. siječnja (subota) 2017., s početkom u 10 sati. Okupljanje trkača bit će kod ulaza osnovne škole od 9 do 9.30. Prijaviti se može i prethodno na web-stranici škole www.iskola.murakeresztur.hu ili na licu mjesta. Sudjelovanje je besplatno, oni koji si mogu priuštiti, organizaciju mogu potpomagati s tisuću forinti. Prijaviti se može u polumaratonu, četvrtmaratonu i u kraćim daljinama. Utrka će se odvijati na ulicama sela, na poljskim putovima, u šumi i vinogradu. Proglašenje rezultata u raznim kategorijama (dječaci/djevojke određenih godišta / odrasli) predviđa se u 12 sati. Najbolji će biti nagrađeni medaljom i priznanjem. Organizatori svakoga srdačno očekuju.

ALJMAŠ

Tamošnja Hrvatska samouprava i Bunjevački „Divan klub“ 4. veljače suorganiziraju tradicionalno Bunjevačko prelo koje će se prirediti u Aljmaškom prosvjetnom središtu s početkom u 18 sati. U programu nastupaju aljmaški KUD „Zora“, Pjevački zbor Divan kluba, Tamburaški orkestar te mališani vrtića i učenici. U nastavku večeri goste će u gostionici „Žuto ždrijebe“ zabavljati orkestar „Juice team“. Ulaznice s večerom se mogu naručiti u Prosvjetnom središtu 17., 24. i 31. siječnja od 18 do 19 sati. Opširnija obavijest na telefonu 06-70/388-71-98 ili na 06-30/4665260.

PEČUH

U Koncertnoj dvorani „Kodály“ 22. veljače, s početkom u 19 sati priređuje se koncert pod naslovom Poklade i narodna glazba. U programu nastupaju András Berecz, Orkestar Vujicsics i Orkestar Zengo.

Croatia Non-profit Kft. raspisuje natječaj za dva novinarska statusa za Budimpeštu i Podravinu

Uvjeti:

- visokoškolska ili fakultetska diploma hrvatskoga jezika i književnosti
- izvrsno poznavanje hrvatskoga jezika u govoru i pismu, visoki stupanj formuliranja napisa, izvrsna dikcija
- korištenje MS Office,
- korištenje Adobe Photoshopa
- poznavanje zakonitosti elektroničkog i pisanog novinstva
- točnost, brzina, samostalnost mišljenja, komunikativnost, poznavanje i korištenje novih medija (web, online, društvene mreže...)
- prednost imaju kandidati sa stalnim boravkom u Šomođu/Budimpešti
- sustav dežuranja, rad navečer i preko vikenda po potrebi
- vozačka dozvola B kategorije
- mađarsko državljanstvo.

Uvjeti natječaja:

Uza navedeno i životopis, treba priložiti motivacijsko pismo i nekoliko novinskih napisa.

Daljnje informacije:

Prijave se primaju do 15. veljače 2017. godine. Kandidati će se nakon intervjua obavijesti o uspješnosti natječaja. Podrobnije obavijestiti na telefon: 06-20-976-3347

Prijave očekujemo na adresu:

Croatia Nonprofit Kft.
„NOVINARI“
1065 Budapest, Nagymező u. 68.

HRVATSKA SAMOUPRAVA GRADA BAJE
Upućuje Vam srdačan poziv
na tradicionalno

Veliko prelo

koje će se održati u Baji 27. siječnja 2017. godine
s početkom u 19 sati
u prostorijama hotela „Dunav“.

Gost nam je
Mate Bulić

U kulturnom programu sudjeluje
KUD „Bunjevačka zlatna grana“.
Bal svira orkestar „Čabar“ iz Baje.

Ulaznice sa večerom 3000 Ft.

Ulaznice u ograničenom broju se mogu naručiti na telefonima:
70/374 9270 i 70/334 6540.

RADUJEMO SE VAŠEM DOLASKU!

U spomen

Stipan Pančić (1930. – 2017.)

Dana 9. siječnja, u 86. godini života, u bajsnoj bolnici preminuo je istaknuti društveni djelatnik santovačkih Hrvata Stipan Pančić. Rođen je 18. ožujka 1930. u Santovu u bunjevačkohrvatskoj obitelji. Godinama je bio član Antifašističkog fronta Slavena, a zatim se uključio u rad Demokratskog saveza, 1984. ponovno je pokrenuo Udruženje šokačkih Hrvata koje je davne 1968. utemeljio profesor Stjepan Velin. Onda sve do svoje smrti bio je predsjednikom udruge santovačkih Hrvata Šokaca. Zdušno i ustrajno se zalagao za očuvanje materinske riječi, kulture i tradicija santovačkih Hrvata. Pod njegovim vodstvom organiziran je mješoviti pjevački zbor, a zatim i folklorna skupina. S folklornim društvom nastupali su na mnogim priredbama u Mađarskoj i u inozemstvu, u Vojvodini i Hrvatskoj. Među najvećim uspjesima društva bilježi se i gostovanje na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu 1989. godine. Organizator je raznih prosvjetnih predavanja s gostujućim predavačima istaknutih kulturnih i društvenih djelatnika Hrvata u Mađarskoj, te kulturnih programa, neko vrijeme i Marindanskog bala. Stipan Pančić zaslužan je i za utemeljenje zavičajne zbirke koja je uređena pod vodstvom dr. Đure Šarošca u klupskim prostorijama Udruženja šokačkih Hrvata. Od 1994. do 1998. godine bio je i član prvog saziva santovačke Hrvatske samouprave. Narušena zdravlja posljednjih desetak godina organizirao je samo klupske pokladne priredbe. Dobitnik je više priznanja i odlikovanja, među njima „Za socijalističku kulturu“, a od predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana primio je „Pleter reda Danice“.

Njegov je posljednji ispraćaj bio 12. siječnja na santovačkome groblju.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine.

S. B.

HRVATSKI ŽIDAN

Hrvatska samouprava sela i Dičja grupa „Židanske zvjezdice“, pod peljanjem Kristine i Tamaša Kovača, srdačno Vas pozivaju na predstavljanje knjige i cedejke pod naslovom „Kad sam bila mala...“, 22. januara, u nedilju od 16 uri, u židanski Kulturni dom. U programu sudjeluju Židanski tamburaši, pjevački zbor Peruška Marija, i HKD „Čakavci“ kot i domaćini „Židanske zvjezdice“. Izdavač knjige je Hrvatska samouprava Hrvatskoga Židana, a tisak je priskrbila Izdavačka kuća „Croatica“.

KISEG

Hrvatska samouprava dotičnoga varoša srdačno Vas poziva na Hrvatski bal 28. januara, u subotu, s početkom od 19 uri. Bal otvara Hrvatsko kulturno društvo „Četarci“ iz Gornjega Četara, svira petroviski Timar-trio. Ulaznice za bal stoju 5000 Ft ili 17 eura, a informacije morete dostati na telefoni 36 70 708 2291 ili na 36 30 979 1372.

BAJA

Sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 28. siječnja 2017. godine u 10 sati u Konferencijskoj dvorani Hotela Duna (6500 Baja, Szentháromság tér 6). Za sastanak prve sjednice HDS-ove Skupštine u 2017. godini predložen je ovaj dnevni red:

- 1) Predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Ivan Guban, predsjednik;
- 2) Prihvaćanje Plana poslovanja Zavičaja d. o. o. za 2017. godinu. Referent: Tibor Radić, ravnatelj;
- 3) Rasprava o osiguranju potpore iz državnog fonda za:
 - izdavanje Hrvatskoga glasnika
 - djelovanje Radija Croatica
 - djelovanje Internetskog TV-a
 - djelovanje Hrvatskoga kulturnog središta Croatica. Referent: Čaba Horvath, ravnatelj;
- 4) Prihvat Plana poslovanja Neprofitnog poduzeća Croatica za 2017. godinu. Referent: Čaba Horvath, ravnatelj;
- 5) Rasprava o osiguranju potpore iz državnog fonda za izdavanje narodnog časopisa „Barátság“ za 2017. godinu. Referentica: Eva Mayer, glavna i odgovorna urednica;
- 6) Rasprava o proširenju školske zgrade Hrvatskog školskog centra Miroslava Krleže (odluka o predaji natječaja prema ispisu natječaja EFOP-4.1.5-16). Referent: Ivan Guban, predsjednik;
- 7) Rasprava o II. fazi obnove Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu (odluka o predaji natječaja prema ispisu natječaja EFOP-4.1.5-16);
- 8) Prihvat proračuna HDS-a i ustanova za 2017. godinu;
- 9) Raspisivanje natječaja za ravnatelja Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu;
- 10) Odlučivanje o planu godišnjeg odmora predsjednika Hrvatske državne samouprave. Referentica: Angela Šokac Marković, predsjednikova zamjenica;
- 11) Razno.

KATOLJ

U organizaciji Hrvatske samouprave, i ove se godine organizira pokladno okupljanje i bal u tome malom baranjskom naselju što ga naseljava malobrojna zajednica šokačkih Hrvata. Bit će to 11. veljače, s početkom u 16 sati. Na pokladnom veselju među pozvanima sudjelovat će i kukinjski KUD Ladislava Matuška.

POGAN

U tamošnjem domu kulture 20. siječnja održava se plesanica. Hrvatske i makedonske plesove s glazbenom pratnjom Orkestra Vizin podučavat će Vesna Velin. Plesanica počinje u 19.30.